

Miljøministeriet

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2021-3094
Den 13. december 2021

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 197 (MOF alm. del) stillet 24. november 2021 efter ønske fra udvalget.

Spørgsmål nr. 197

Vil ministeren kommentere henvendelsen af 19/11-21 fra Dansk Orienterings-Forbund om udlægning af naturnationalparker, jf. MOF alm. del - bilag 95?

Svar

Som miljøminister ønsker jeg, at flere danskere kommer ud i naturen. Hvad end det er på hesteryg, cykelsadel eller i gummistøvler. Grundlæggende tror jeg på, at der er plads til både natur og mennesker - og her er gode samarbejder og den lokale og konkrete dialog om spørgsmål, bekymringer og ikke mindst løsninger helt afgørende. Et eksempel på en god lokal løsning kan findes i Naturnationalpark Fussingø ved Randers, hvor området mountainbikeruter bibeholdes, og der er mulighed for at udbygge dem i Udskovene. Både for Fussingø naturnationalpark og Gribskov naturnationalpark har de lokale stemmer derudover fx haft indflydelse på, hvilke dyr der udsættes og indgange.

Meget friluftsliv vil kunne foregå uden problemer i områderne, men tiltag, der skal styrke natur og biodiversitet, kan i nogle tilfælde medføre udfordringer for friluftslivet, eksempelvis når der etableres hegn og udsættes dyr. Der kan derfor potentielt også være områder, hvor nogle friluft aktiviteter vil blive begrænset, om end dette altid vil afhænge af en konkret vurdering af den pågældende aktivitet og det pågældende område. For aktiviteter der ikke kan fortsætte som hidtil, vil det blive undersøgt, om der kan findes alternative løsninger uden for området – som det fx er tilfældet med hundeskoven i Fussingø.

Miljøministeriet, Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet har sammen formuleret ”Principper for natur og friluftsliv i naturnationalparker”, hvor det blandt andet fremgår, at der skal løbende indsamles erfaringer om effekterne af de nye naturforvaltningstiltag på både biodiversitet og friluftsliv, så de kan bruges konstruktivt i den videre planlægning og løbende tilpasning af forvaltningen. Det skal også sikre, at eventuelle begrænsninger af rekreative aktiviteter kun sker på baggrund af en fagligt begrundet vurdering af, at aktiviteterne kan påvirke plante- eller dyrelivet væsentligt, eller hvis det potentielt kan medføre u hensigtsmæssige situationer for besøgende.

Der er afsat 5 mio. kr. pr. park til at understøtte friluftslivet i naturnationalparker, så der kan vedligeholdes og etableres nye stier og andre faciliteter, der skaber gode muligheder for naturoplevelser. Der er yderligere afsat i alt 9,9 mio. kr. til etablering af friluftsfaciliteter og opkøb af arealer, der kan bidrage til bedre arrondering/udvidelse af naturnationalparker, kompenserende arealer for friluftsliv i forbindelse med etablering af naturnationalparker og/eller opkøb af arealer i det åbne land.

Borgernes mulighed for at færdes i de statsejede områder ændres ikke, når der etableres en naturnationalpark. Aktiviteter på Naturstyrelsens arealer såsom større orienteringsløb og etablering af stævnepladser vil fortsat kræve tilladelse fra Naturstyrelsen som lodsejer.

I forhold til utryghed ved børn og store græssende dyr er jeg opmærksom på, at de store dyr kan skabe utryghed særligt hos dem, som har ansvaret for børn. Miljøministeriet vurderer, at risikoen for ulykker med dyr i naturnationalparker eller store naturområder i det hele taget er lille, og at forvaltningen tilrettelægges for at begrænse risikoen mest muligt. Det bemærkes i den forbindelse, at der ikke udsættes selvreproducerende kvæg i de kommende naturnationalparker. Naturstyrelsen har derudover meget erfaring med, hvordan man sikrer, at det er trygt at færdes i indhegninger med store græssende dyr – også for børnehavebørn. Desuden vil der i de kommende naturnationalparker blive gjort meget ud af at informere om, hvordan man bedst færdes i områderne. Her vil der også være fokus på formidling omkring god adfærd blandt dyr i naturnationalparkerne målrettet voksne, der færdes med børn.

Jeg vil også fremhæve, at der findes gode eksempler på, at børn kan forenes med store dyr bag hegn. Et eksempel er Dyrehaven nord for København, hvor både kronvildt og børn i alle aldre færdes og dyrker idræt og friluftsliv bag hegnene. Derudover er det værd at bemærke, at de græssende dyr får langt mere plads i naturnationalparkerne, end vi er vant til, når vi møder dyr bag hegn i landskabet. Derfor bliver muligheden for at udfolde sine aktiviteter på passende afstand af dyrene også stor.

I forhold til hvorvidt en udflugtsleder kan ifalde et erstatningsansvar, så beror dette på en konkret vurdering af, om de almindelige erstatningsbetingelser er opfyldt og adskiller sig dermed ikke fra udflugtslederens ansvar ifm. færdsel andre steder.

I praksis kan der være en instruktions- og tilsynspligt, hvis man f.eks. arrangerer udflugter. Dette kan have betydning for ansvarsvurderingen, særligt hvor der er tale om aktiviteter, der er forbundet med risici. Dette gælder generelt og ikke særligt for naturnationalparker. Det vil altid komme an på en konkret vurdering om der er et erstatningsansvar, som foretages af domstolene. Miljøministeriet har en løbende dialog med bl.a. Friluftsrådet i forhold til at sikre tryghed om afholdelse af aktiviteter.

I udvælgelse af de næste naturnationalparker har processen været tilrettelagt på en måde, hvor der sikres løbende dialog og input fra kommuner, forskere, interessenter og lokale. Blandt andet er Dansk Orienterings-Forbund repræsenteret i arbejdsgruppen for interessenter sammen med bl.a. Friluftsrådet, Dansk Cykle union, Danske Gymnastik og Idrætsforeninger, Danmarks Idrætsforbund, Dansk Ride Forbund og Spejderne. Når naturnationalparkernes placering er udpeget, vil Naturstyrelsen nedsætte lokale projektgrupper, som skal finde gode lokale løsninger på bl.a. muligheder for friluftsliv.

Jeg vil i øvrigt henviser til svar på spørgsmål nr. 119 (MOF alm. del) i forhold til processen for inddragelse før og efter udvælgelse af placering af naturnationalparker og spørgsmål nr. 262 (MOF alm del fra folketingssamlingen 2020/21) i forhold til at adgang sker på eget ansvar.